

Ajuntament de Reus: situació econòmica, gestió i futur

Bona nit.

En primer lloc moltes gràcies a totes i a tots els qui heu acceptat la invitació a aquesta conferència. També moltes gràcies a El Círcol que una vegada més ens obre les portes. L'octubre passat era per fer balanç global dels primers cent dies de Govern i avui sóc a la mateixa sala per fer-vos una radiografia de la situació econòmica i financera de l'Ajuntament i del grup d'empreses municipals, per explicar-vos els camins de la gestió en els quals anem avançant i parlar-vos del nostre futur com a municipi en aquest context.

Així doncs, aquest és un exercici de transparència i els parlaré clar, com sempre, per explicar

- què ens hem trobat,
- què ha fet el nou Govern durant els 192 dies de mandat per redreçar la situació,
- on som i com anem fent camí,

i finalment,

- quin és a partir d'ara el full de ruta que dibuixa el nostre futur.

Voldria començar parlant de rigor i de transparència, d'un camí de dificultats i d'austeritat, però també de passos fermes i ben dirigits d'aquest Govern que conformen Convergència i Unió i el Partit Popular de Catalunya que ens permeten mirar el futur amb optimisme.

La nostra prioritat és que les coses funcionin i que l'Ajuntament pugui prestar tots els serveis amb la màxima qualitat possible. Treballem també per revertir una situació econòmica local que ens permeti encarar un nou horitzó de treball i de reducció de l'atur pensant fonamentalment en els més desfavorits i els més febles.

Però la situació econòmica i financera heretada de l'anterior Govern no és bona. L'Ajuntament té un fort endeutament (369,4 M€, dels quals 113 estan apalancats per la Generalitat, és a dir, els ha de pagar la Generalitat) i amb la previsió, a data de juliol, de tancar l'exercici 2011 amb un dèficit de 13,5 M€.

Tot plegat un exemple de com les administracions públiques han estirat més el braç que la màniga. Aquesta ha estat una pràctica massa estesa i en vull fer la crítica i l'autocrítica a partir del nostre compromís d'un canvi de model basat en la bona gestió.

La situació és delicada ja que al marc general de crisi econòmica, de decreixement dels ingressos i de majors necessitats, se suma una política passada que s'ha fonamentat en un model de creixement excessivament expansiu i d'alt risc utilitzant tresoreria per inversions, que va ignorar la major part dels indicadors i les previsions pressupostàries més raonables; si a això hi afegim la manca d'aplicació de polítiques d'austeritat, necessàries sempre però imprescindibles per fer front als primers indicis de recessió que ja s'apuntaven el 2008, ens trobem amb tres anys desaprovats per reaccionar amb contundència i blindar l'economia municipal.

Ara s'ha acabat la festa i hem de tocar de peus a terra. I el primer que hem hagut de resoldre es com posar ordre i sentit comú a la política municipal administrant una situació econòmica precària. Ens hem concentrat a fer-ho però garantint a l'hora el funcionament de la ciutat i el nivell de prestació de serveis a la ciutadania.

Per afrontar les dificultats cal avançar amb prudència i passos fermes ja que cal desfer una part del camí, avançar en direccions noves, fixar prioritats i gestionar amb realisme. Vull enviar un missatge de tranquil·litat i confiança per mirar el futur amb optimisme. Després d'analitzar tots els números, creiem que l'Ajuntament i les seves empreses municipals tenen **una mala salut de ferro**. Malgrat les dificultats, amb molta feina i accions decidides i, sobretot, amb el compromís, el sacrifici i la col·laboració de tothom, ens en sortirem.

REUS, CIUTAT AMB EMPENTA

Ja ho afirmava en la meva conferència a El Círcol amb motiu del balanç dels 100 primers dies de Govern: “Tinc confiança en les persones. Tinc confiança en Reus. Són moments difícils però veig el futur optimista perquè tenim un Reus que va endavant”. Ho creia aleshores i ara encara n'estic més convençut.

Dilluns passat vaig tenir l'honor d'assistir a l'acte de lliurament de les medalles i plaques al treball President Macià, un guardons amb els quals la Generalitat de Catalunya reconeix des del 1938 els treballadors, empreses i entitats que s'han distingit per la seva dedicació, constància i esperit d'iniciativa. En l'edició 2011, han rebut aquesta distinció 16 persones i 8 empreses de tot Catalunya, 3 de Reus: Andreu Rodríguez i Antoni Pont, medalles al treball, i JUBUS – Industrias Juan Busquets, placa al treball en la categoria de Responsabilitat Social Empresarial.

Els parlo d'aquests reconeixements com a un exemple singular de la potència de Reus per sumar iniciatives i sortir de la crisi. La nostra societat és plena d'emprenedors, d'empresaris, de professionals, d'autònoms, d'artesans, de comerciants que es van obrint camí i ens situen al món. El nostre teixit empresarial ha donat,

dóna i donarà mostres indubtables de compromís i de bona feina; precisament el dijous passat, amb el president Artur Mas, lliuràvem premis i reconeixements a la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de Reus, que ja té més de 125 anys d'història. (felicitació)

A Reus, tenim la sort de comptar amb aquesta força, amb la força de les persones, algunes amb més projecció pública i moltes altres d'anònimes, que ara i sempre ha constituït el nostre gran capital col·lectiu. Una força que ha impulsat els reusencs a buscar el seu encaix en espais capdavanters, a definir-se com un teixit econòmic divers i dinàmic.

QUÈ ENS HEM TROBAT

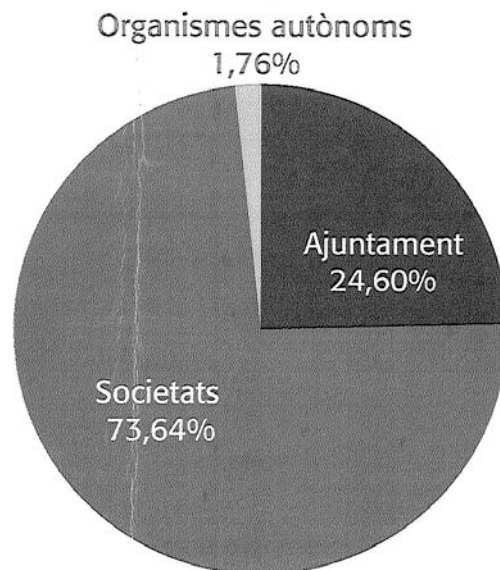
Tornem ara a l'anàlisi econòmica i financera. Vull explicar amb xifres exactes què ens hem trobat, què està fent el Govern des del juny d'enguany per redreçar la situació i quins són a partir d'ara els eixos del nostre full de ruta.

Primer cal tenir present la dimensió del Grup Ajuntament, amb el propi Ajuntament a l'epicentre, acompanyat de les empreses municipals, dels organismes autònoms i dels consorcis en els que el consistori té participació. Tot plegat amb un Pressupost Consolidat l'any 2011 d'uns 396 M€.

Aquesta és la situació que ens hem trobat i que no coincideix amb el model que creiem que necessiten Reus i els seus ciutadans per afrontar els reptes de present i de futur. Per això el Govern treballa des del primer dia en la seva progressiva transformació, potenciant les fortaleses i eliminant les febleses i els riscos. Hem optat per fer passos cap a la racionalització, l'eficàcia i l'austeritat. Potser alguns consideraran que anem massa poc a poc però preferim anar fent camí segur, tot i que això comporti algunes crítiques.

*Pressupost consolidat 2011 396.284.755 €

Més endavant donaré més detalls d'aquesta transformació, particularment d'INNOVA i del grup d'empreses municipals, contra les quals darrerament s'han abocat algunes crítiques sovint carregades de demagògia, i en alguns casos d'irresponsabilitat.

INNOVA s'ha de reestructurar i dimensionar per aprimar-la, però el problema que ens hem trobat no l'ha generat el conjunt d'empreses municipals sinó la utilització que l'anterior Govern va fer d'algunes d'elles posant-les financerament al servei d'un projecte, com ja he dit al principi de la conferència, excessivament expansiu i sense càlcul de riscos.

Una altra magnitud que ens pot ajudar a situar el Grup Ajuntament de Reus i la seva transcendència social i econòmica és la dels Recursos Humans, que mobilitza 2.910 treballadors i treballadores dependents directament de l'Ajuntament i de les empreses municipals. 1.300 són del Grup Hospital. I ja no compto avui en aquesta anàlisi els llocs de treball indirectes que genera l'activitat de tot el Grup Ajuntament de Reus.

SITUACIÓ MÉS DELICADA DEL QUE ENS DEIEN

Un cop el nou Govern municipal va prendre possessió, i davant la complexitat que prevèiem, el 7 de juliol de 2011 vaig ordenar a la Intervenció municipal que emetés un informe respecte la situació econòmica, financera i patrimonial, amb la finalitat de conèixer la situació real de les finances. Vist l'informe, el panorama ha resultat ser pitjor del que ens havien dit i fins i tot del que ens havíem imaginat. Hores d'ara encara ens arriba un degoteig de factures responsabilitat de l'anterior Govern però que havien pressupostat el 2011. En el context actual, el ritme de creixement del nostre endeutament simplement no era sostenible. Però hem entomat els problemes des del primer dia i hi estem procurant donar solucions.

I l'informe de la Intervenció municipal, a juny de 2011, va arribar a les següents conclusions:

1. El Pressupost de l'exercici 2011 havia d'assumir despeses (factures) de gairebé 6 M€ provinents de l'exercici 2010 (no reconegudes en aquell exercici), cosa que ha suposat un consum de recursos no previstos i per tant un trasllat del dèficit no reconegut del 2010 a l'any següent. És el que en argot econòmic casolà es coneix com "patada a seguir" o "que pagui el que vingui".
2. La projecció de dèficit de 2011 s'aproximaria als 13,5 M€, a causa de la previsió d'ingressos "inflats" i de no comptabilitzar el dèficit del grup empresarial INNOVA. Aquest Govern ja ha pres mesures per tancar l'any corregint al màxim la desviació. Segons l'informe, el Pressupost de l'exercici 2011 contempla uns ingressos "inflats" consistents en una distribució de dividends del grup empresarial local INNOVA. Aquesta previsió, per valor de 4 M€, suposa una despatrimonialització de les empreses locals. Tampoc no es va preveure un dèficit del grup empresarial per valor de 1.434.107,95 € que s'haurà d'assumir durant aquest exercici. Finalment, cal tenir en compte que el propi pressupost d'ingressos segurament no es complirà en determinades figures tributàries per un valor aproximat de 2 M€.

Per exemple, la previsió de recaptació en concepte d'ICIO per a l'any 2011 era d'un milió i mig d'euros i les perspectives més optimistes ens diuen que la recaptació podria ser d'uns 566 mil €. La suma d'aquestes magnituds (dèficit desplaçat de 2010, dèficit no previst del grup empresarial, més ingressos no realitzables) suma la quantitat de 13.422.644,16 €. Aquest, doncs, seria el dèficit del 2011.

3. Pel que fa a l'estat de l'endeutament a 31 de desembre de 2011, tant de l'Ajuntament com de les empreses del Grup, l'informe ja apuntava que aquest podria ser d'uns 369 M€. El deute legal de l'Ajuntament de Reus s'ha situat l'any 2011 en el 80,75%, 5,75 punts pel damunt del topall del 75% d'endeutament que la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat va fixar enguany de manera extraordinària per als municipis que havien arribat a aquest nivell del 75%. I es va superar aquest topall precisament per l'operació de risc de la Nova Fira que després explicaré.

Es produeix la paradoxa que si en el moment d'aquesta decisió estatal l'Ajuntament hagués estat per sota del 75%, legalment el consistori s'hauria pogut endeutar més, fins al 125% que marca la llei ordinària.

Això ha impossibilitat l'accés al crèdit per a inversions durant aquest exercici i per tant l'execució del Pla d'inversions de l'exercici 2011 s'ha vist afectada així com afectarà el 2012; així mateix, en el futur caldrà cercar alternatives de finançament.

I COM ES DISTRIBUEIX AQUEST ENDEUTAMENT DE 369,4 M€?

En la imatge veuran un quadre amb la descripció de les diferents partides d'aquest endeutament consolidat de 369,4 milions, inclosa la inversió de la Nova Fira. Destaco que d'aquests diners 113,4 milions estan apalancats per la Generalitat i corresponen a la construcció del Nou Hospital. Apalancats significa que els pagarà la Generalitat però que computa a l'Ajuntament com a deute.

L'endeutament consolidat es distribueix dins del Grup Ajuntament de la següent forma:

-Ajuntament ... 155,0 milions

-Innova, no Mercat -les empreses els ingressos de les quals provenen majoritàriament de fons públics i no dels usuaris- (és a dir, Grup Hospital, Reus Transport i Reus Esport i Lleure) ... 11,6 milions

-Innova, Mercat (és a dir, la resta d'empreses: AMERSAM; GUPSA, ...) 202,8 milions

La suma de l'endeutament de l'Ajuntament i d'INNOVA no Mercat és el que ha fet pujar el rati legal fins al 80,75 per cent. Com ja els he explicat això ha impossibilitat a l'Ajuntament aconseguir més endeutament.

QUADRE RESUM: ENDEUTAMENT vs INGRESSOS CONSOLIDATS

xifres en milions d'euros

		ENDEUTAMENT TOTAL	RATI LEGAL %	INGRESSOS CONSOLIDATS 2010	DEUTE APALANCAT GENCAT	ENDEUTAMENT NET
AJUNTAMENT		155,0	80,75%	100,2	0,0	155,0
INNOVA	NO MERCAT: Grup Hospital Reus Transport Reus Esport i Lleure	11,6		156,2	0,0	11,6
	MERCAT: Grup Aigües Amersam Redessa Gupsa Gefursa Innova	202,8		32,9	113,4*	89,4
	TOTAL INNOVA	214,4	189,1	113,4	101,0	
TOTAL GRUP CONSOLIDAT		369,4		289,3	113,4	256,0

* Nou HOSPITAL

** 37,6 M€ Nova Fira

I QUINA ÉS LA SITUACIÓ DE DEUTORS I CREDITORS (PROVEÏDORS) DEL GRUP AJUNTAMENT A EFECTES DE 30 DE NOVEMBRE DE 2011?

D'una banda, la Generalitat devia, a juny, la quantitat de 41 M€ a l'Ajuntament, i, per altra part, l'Ajuntament devem a data 30 de novembre 26, 3 M€. Cal tenir en compte, però, que aquestes xifres són dinàmiques i varien en funció de les factures.

Aquests 41 M€ pendents estan generats per l'anterior Govern de la Generalitat. Per exemple, hi ha un deute 4 milions per la remodelació del Barri del Carme i l'avançament per part de l'Ajuntament per fer escoles i que la Generalitat ens deu. En aquest sentit, però, s'han fet efectius ja 9,1 milions d'aquest 41 milions, i, per tant, en resten 31,9 milions.

CREDITORS PROVEÏDORS	I/O	
Ajuntament		19,1 M €
INNOVA i el Grup d'Empreses		7,2 M €
TOTAL		26,3 M €

A dia d'avui, atesa la situació dinàmica en la que ens trobem, el decalatge entre els deutes a proveïdors reconeguts i la disponibilitat de tresoreria és d'11 M€. Evidentment aquesta xifra es dinàmica en el temps. No és que no vulguem pagar puntualment, és que no podem fins que no cobrem o ens puguem endeutar. Estem prioritant legalment els pagaments (nòmines, factures més antigues, ...) i això malauradament provoca demores. Paguem però més tard del que voldríem, amb un terme mig de 124 dies quan la

norma diu 60. Però no podem fer més, a risc de no pagar a uns o als altres.

ALTRES SITUACIONS QUE ENS HEM TROBAT

Un cop dibuixat el quadre general del pressupost del 2011, hem de destacar que la política econòmica i financera de l'anterior Govern també ens ha deixat altres situacions a les que hem de fer front i que poden condicionar els propers exercicis. Unes situacions que vull explicar per la seva complexitat i pel risc que suposen per a la salut econòmica municipal.

1. **ACTIUS DE DIFÍCIL REALITZACIÓ** generats durant l'anterior mandat (partides que al final, en part poden ser pèrdues que haurem d'assumir)

Hi ha aproximadament 30 M€ en "actius de difícil realització" a curt i mitjà termini, provinents de l'anterior mandat i finançats per l'endeutament o per la Tresoreria de l'Ajuntament. Per exemple, l'Ajuntament va vendre terrenys municipals valorats en uns 15 M€ a l'empresa GUPSA pactant que aquesta els hi pagaria després de vendre'ls al mercat.

I el que va passar és que l'Ajuntament va disposar d'aquests diners que encara no havia cobrat però disposant-los de recursos propis i de la tresoreria municipal. A més GUPSA no va vendre en el seu moment, i ara encara disposa dels terrenys però amb un preu de mercat clarament inferior.

2. DECISIONS ARRISCADES impulsades per la Regidoria de Promoció Econòmica i l'Alcaldia de l'anterior Govern

En l'anterior mandat es van assumir algunes operacions d'alt risc que van implicar crèdits i avals que la crisi ha convertit en "de molt alt risc". Es tracta d'operacions com per exemple la construcció de l'edifici de la Nova Fira que inicialment s'havien de cobrir amb els ingressos provinents del cànon de Metrovacesa, un projecte pel que seguim lluitant però que, com tots saben, està aturat i és una càrrega per a les arques municipals. Permetin-me que els doni més detall d'aquesta operació i d'altres.

Shirota Functional Foods

Shirota Functional Foods és una empresa especialitzada en la recerca i el desenvolupament de la indústria alimentària, farmacèutica i cosmètica, impulsada per empreses privades (la Morella Nuts) i organismes públics (Universitat Rovira i Virgili). L'Ajuntament, tot i tenir-hi una participació del 48%, va assumir la totalitat d'un aval de 3 M€ per a un crèdit que es va invertir en dotar tècnicament l'empresa.

És a dir, sense tenir la majoria, tot el risc el va assumir l'Ajuntament. Ara estem buscant solucions per minimitzar les pèrdues que podria provocar l'execució de l'aval, tot i que pensem que no es feina de l'Ajuntament assumir riscos empresarials. Hem d'ajudar les empreses però nosaltres no som empresaris ni hem de fer la competència als empresaris.

Tecnoparc SA

Tecnoparc SA és una societat mixta en què l'Ajuntament té el 49% de les accions. És la propietària de l'edifici CEPID, Centre Empresarial per a la Innovació i el Desenvolupament, que hi ha al Tecnoparc, molt a prop de la Nova Fira. En aquest edifici ja s'han instal·lat algunes empreses significatives. El problema aquí és l'operació que va fer l'Ajuntament per construir-lo. L'Ajuntament, directament, a través d'un crèdit participatiu, hi va posar 6,6 M€ i un altre mig milió a través de REDESSA, és a dir, 7,1 milions. L'Ajuntament també va posar 1,5 milions en el capital social de Tecnoparc SA, i, finalment, i vull recalcar-ho, per sorprenent, existeix una carta signada per l'anterior alcalde amb el compromís de posar-hi 1 milió més.

Resumint, l'Ajuntament té posats i compromesos, té invertits 9,6 M€ a través de capital social, crèdits participatius, avals i d'altres compromisos en una societat de la que, novament, no és majoritari. ¿Per què tenint el 49 per cent del capital l'Ajuntament va assumir gairebé el 100 per cent dels riscos? Ara aquest Govern està negociant amb el 51% per cent restant, format per empresaris de la zona, per resoldre la situació. Vull agrair a aquests empresaris la seva voluntat de diàleg i l'esforç inicial. Ara bé, tinguem en compte que l'únic patrimoni d'aquesta operació és l'edifici CEPID Centre Empresarial per a la Innovació i el Desenvolupament, tot i que si el venguéssim avui dia no recuperariem tots els diners que s'hi han posat.

Edifici de Bioempreses

El projecte de l'edifici de Bioempreses està compartit amb la Universitat. Es troba al Campus Universitari Bellisens i a prop del Nou Hospital. L'Ajuntament es propietari de 1.400 metres quadrats. Aquest edifici estava en principi finançat per Fons FEDER i l'Ajuntament va avançar a Redessa la quantitat d'1,3 M €. En aquests moments s'ha d'acabar l'edifici i Redessa no disposa d'aquestes quantitat donat que aquests recursos es van dedicar en aquell moment a d'altres finalitats. Falten doncs 1,3 M€ per acabar l'obra.

El gran problema: Metrovacesa i la construcció de la nova Fira

I ara arribem a l'origen del problema més greu que ens hem trobat a l'Ajuntament: l'operació per finançar la construcció de la nova Fira. En aquest punt és bo recordar que a finals dels anys 90 l'Ajuntament ja va invertir més de 1.100 milions de les antigues pessetes per la remodelació de la Fira del Parc de Sant Jordi.

Però tornem al projecte de la Nova Fira. L'anterior Govern dissenya una mena de carambola pensant que amb la transformació de la Fira antiga en un centre comercial privat es podrà finançar la construcció de la Nova Fira al Parc Tecnològic. Busca un primer operador, El Corte Inglés, però quan aquest opta per Tarragona fruit d'una negociació desencertada de l'anterior Govern municipal, l'Ajuntament troba a corre cuita Metrovacesa. Tanca el contracte amb aquesta companyia per a la construcció d'un centre comercial i lúdic que estava previst obrir enguany i que com tothom sap fa mesos que està aturat.

El contracte amb Metrovacesa preveu que l'Ajuntament cobraria en concepte de cànon 25 M€ els primers 5 anys i 2,2 milions anuals a

partir del sisè. L'obra no s'ha acabat i l'Ajuntament encara no ha cobrat. Mal negoci, ja que el seu moment no es van posar clàusules d'incompliment i les quantitats pactades són a partir que el centre obri. És a dir, que poden passar anys i l'Ajuntament no veurà ni un euro, tot i que ha començat a pagar el crèdit de la Nova Fira. Si no es renegocia adequadament, el tema de Metrovacesa pot posar en perill les finances de l'Ajuntament. Ja els avanço que hi estem treballant de manera prioritària, després els en donaré els detalls.

Però tornem enrere, encara. L'Ajuntament autoritza l'enderroc de la Fira antiga, es gasta 3 M€ a través de recursos propis i d'un crèdit en l'adequació dels terrenys de la RENFE i les carpes de la Fira provisional i inicia la construcció de la nova Fira.

Per fer la Nova Fira demana a través de REDESSA un crèdit de 37,6 M€, avalat per l'Ajuntament, que preveu pagar amb el cànon de METROVACESA. I és aquesta operació d'alt risc la que fa saltar el topall d'endeutament del consistori i genera la situació que ara estem patint. Pensen que entre enguany i els propers 5 anys hem de pagar 25 milions. L'any que ve, entre maig i novembre, n'hem de pagar 5.

En l'operació per a la construcció de la Nova Fira s'ha comès tres errors:

1. Iniciar una inversió de 43,8 M€ (enderrocament, adequació dels terrenys, carpes i Nova Fira) i sense tenir finançament
2. Signar un crèdit sindicat de 37 milions al final del mandat, en aquest mes d'abril, sense garanties dels ingressos per tornar-lo
3. Provocar amb l'aval que l'Ajuntament no es pugui endeutar més

Aquestes quatre decisions arriscades de l'anterior Govern han posat en joc 38,9 M€. I ja veurem quants en podem recuperar.

ALTRES PROJECTES EN SITUACIÓ COMPLICADA QUE ENS HEM TROBAT

Ara els explicaré altres actuacions de l'anterior Govern que també inclouen condicionants econòmics, però sense ser exhaustiu. Avui no els parlaré de la Fundació Rego-CESDA, la Bòvila de Sugranyes o el soterrament de les línies elèctriques del Pinar.

La Patacada

A la plaça de la Patacada es va impulsar una promoció d'habitatges de protecció oficial amb una inversió de 3,8 M€, dels quals 2,9 es van finançar condicionats a la venda del 60% dels habitatges. Aquesta promoció inicialment havia de ser d'habitatges de lloguer però el darrer Govern va decidir, gairebé al final de la legislatura, canviar-ho per habitatges de compra. Aquesta decisió, quan ja el sector de la construcció estava en plena crisi, ha fet que l'operació de la Patacada s'hagi aturat. No es venen els habitatges però s'haurà de fer front els 2,9 milions pendents.

Mercat del Camp

L'Ajuntament va assumir una inversió de 4,8 M€ en la construcció del Mercat del Camp, 1,8 dels quals estan pendents.

Pàrquing del Carrilet

De la construcció del pàrquing del Carrilet, que va costar 6,8 M€, queda pendent de pagar un crèdit de 800 mil €, i això sense comptar amb les expropiacions pendents.

RESUM

Si sumem el dèficit previst pel 2011, al cost dels actius de difícil realització, les operacions arriscades i els projectes complicats, l'Ajuntament en aquests moments té un problema de 87,9 milions d'euros.

SOLUCIONS ALS PROBLEMES

Per fer front al problema del passat que els he descrit i que puja 87,9 milions d'euros el que no farem, ja els hi dic ara, és pujar la pressió fiscal als contribuents. Les decisions de risc preses per l'anterior govern no li han de costar un euro més al ciutadà.

Què estem fent per resoldre-ho?

-Estem negociant amb METROVACESA. No donem res per perdut

-Estem buscant finançament

-Vendrem patrimoni de les empreses municipals. Vendrem empreses i terrenys

Vendrem patrimoni, en especial societats municipals i també terrenys, garantint la presència de l'Ajuntament i la prestació del servei, per aconseguir recursos per a inversions i per alleugerir la situació de tresoreria. De ben segur aquesta és una proposta sorprenent per a molts de vostès, però tenim un patrimoni realitzable i, abans d'incrementar la pressió fiscal, ens vendrem actius.

En aquest sentit a l'hora d'afinar sobre quina és la salut econòmica profunda del Grup Ajuntament (l'Ajuntament i les empreses municipals) cal tenir en compte el valor patrimonial de les empreses, que a finals del 2010 era de 397,5 M€, aproximadament. Aquest patrimoni disponible es el que hem feia dir al principi de la conferència que l'Ajuntament i les empreses municipals tenen una mala salut de ferro. Hi ha un problema però tenim solucions. Si malgrat tot ens haguéssim de vendre patrimoni per cobrir el total dels 87,9 milions d'euros, encara ens quedarien 310 milions.

MESURES ADOPTADES DURANT EL 2011

A banda de l'esforç per conèixer i analitzar la situació econòmica i financera heretada, també hem pres mesures per fer front al present i al futur. Per al tancament del Pressupost de l'exercici 2011 i per a l'elaboració del de 2012, s'ha elaborat un Pla de reequilibri pressupostari. Els pressupostos, a partir d'ara, s'hauran d'adaptar a la reducció d'ingressos que s'ha anat generant en aquests darrers exercicis, donat que hi ha voluntat política de no finançar despesa ordinària amb ingressos de caràcter extraordinari com són drets de superfície o distribució de dividends. Això és el que s'havia fet anteriorment, inflant ingressos, tal i com els he comentat abans. Ara serem rigorosos amb els ingressos i les despeses.

Aquest pla de reequilibri pressupostari de l'actual Govern ha comportat diverses accions en l'àmbit de les despeses i dels ingressos, de les quals en destaco algunes:

1. Reducció de despeses de funcionament i de personal

La política d'austeritat passa per predicar amb l'exemple: eliminació de tots els locals on estava l'Ajuntament com a arrendatari (54.000 € d'estalvi enguany, i amb la previsió d'arribar a 244.000 € l'any vinent); reducció dels contractes externs i eliminació de serveis exteriors *ad hoc* a l'estructura municipal; redefinició de l'estructura d'INNOVA (620.000 € més d'estalvi); reducció de sous i dietes, amb l'objectiu general de reduir al màxim la despesa municipal, regidoria per regidoria, Alcaldia inclosa. S'han eliminat despeses supèrflues com les dels cotxes oficials (ara només n'hi ha un), lots de Nadal, etc. Hem fet el trasllat de serveis municipals a l'Hospital Vell, per aprofitar d'aquesta manera espais municipals, i així mantenir en ús aquestes dependències i que no es deteriorin, i de retruc promocionant l'àrea del Mercat Central.

2. Crèdit ICO de 4,3 M € per al pagament a proveïdors (autònoms i Pimes)

Mitjançant la línia ICO per a Pimes i autònoms, es van poder liquidar deutes a aquests proveïdors municipals per un valor de 4,3 M€. A principis d'any, la recaptació que surti de l'aplicació novedosa del pagament avançat d'impostos del 2012 es dedicarà també íntegrament al pagament de proveïdors.

3. Garantia d'ingressos provinents del grup d'empreses municipals

S'han articulat les mesures adients per fer complir per que el Grup INNOVA aporti a l'Ajuntament els 4 M€ d'ingressos pressupostats.

FULL DE RUTA. MESURES PER AL PRESSUPOST 2012

Durant els dos darrers mesos hem establert les bases per a l'escenari pressupostari de l'exercici 2012 també sota els principis de la racionalitat, l'eficàcia i l'austeritat. Es prioritzaran l'atenció a les persones i el foment de l'economia. Respecte a l'elaboració del nou pressupost vull destacar i agrair el suport de tots els grups municipals a la decisió del Govern de la ciutat de prorrogar el d'enguany i no presentar el del 2012 fins al gener.

La raó es comprensible davant les incerteses. Com a conseqüència del darrer procés electoral, no ha estat possible que el Govern de l'estat hagi tramitat els seus pressupostos per a l'any 2012. D'aquesta manera, el nou govern que prendrà possessió aquest mes de desembre haurà d'aprovar un decret de pròrroga de pressupostos que incorporarà decisions en matèria d'ingressos que afecten el càlcul de la participació dels municipis en els tributs de l'estat, alterant les fonts de finançament dels ajuntaments. Aquest fet fa que els ingressos que ha de calcular l'Ajuntament per aquest concepte es trobin, a dia d'avui, amb un alt grau d'incertesa en no conèixer quina en serà la determinació.

Malgrat aquest impàs en la concreció dels ingressos provinents de l'estat i de possibles mesures ordinàries o extraordinàries que afectin les finances municipals, sí que s'ha treballat en els aspectes que depenen exclusivament de l'Ajuntament.

Amb tot ja avanço que els nous pressupostos no seran com els de l'any 2011. En aquells, malgrat la crisi, el pressupost consolidat de l'Ajuntament va ser de 396 M€, amb un creixement de quasi el 23% respecte al pressupost de l'any 2010. Cal tenir en compte que dins d'aquest increment està inclosa la inversió en la construcció de la Nova Fira.

Quines mesures hem pres per construir les bases del pressupost del 2012?

1. Se seguiran racionalitzant de les despeses

S'han donat instruccions a totes les àrees de l'Ajuntament i a les empreses municipals de seguir racionalitzant i prioritant les despeses de funcionament i de personal per facilitar l'equilibri pressupostari per al 2012, mantenint la qualitat dels serveis per als ciutadans. De fet el pressupost total de les empreses municipals, pendent de l'aprovació del Ple, s'ha reduït d'un 8,7%. El percentatge de l'Ajuntament serà superior, al voltant d'un 10%. Les polítiques d'austeritat no han impedit ni impediran, però, que des del Govern s'hagi optat per prioritzar les despeses de caràcter social.

2. Hem hagut d'actualitzar les Ordenances fiscals

Les Ordenances per a l'any 2012 són resultat d'un exercici de responsabilitat i són conseqüents amb els temps que viuen les administracions, mancades de recursos i amb més necessitats i demandes socials que mai per part de molts ciutadans que han vist les seves rendes lesionades per la crisi.

En la qüestió impositiva les regles són molt senzilles, com a qualsevol família: o s'incrementen els ingressos o disminueixen les despeses. Reus està en una situació financera en què ha de fer les dues coses, amb criteri i amb seny.

El desequilibri que s'havia mantingut des de feia anys entre el cost dels serveis i el que realment es repercutia sobre els contribuents ens ha obligat a revisar les Ordenances fiscals per al 2012 en el

sentit d'actualitzar i adaptar a l'IPC algunes de les figures tributàries, amb l'excepció de la taxa de la recollida d'escombraries, que ha pujat significativament per poder finançar el cost real del servei. Tota la revisió s'ha fet intentant no augmentar excessivament la pressió fiscal sobre els contribuents, conscients del moment delicat que travessem tots plegats. Per això també s'han potenciat mesures per minimitzar l'impacte fiscal en les persones amb més dificultats.

3. Busquem fórmules imaginatives pera la reactivació econòmica, la reducció de la pressió fiscal i l'obtenció de recursos.

Fa pocs dies varem anunciar la proposta que l'Ajuntament rebaixi un 3% els tributs als contribuents que n'avancin el pagament. Reus serà un dels primers municipis de l'Estat espanyol que aplicarà aquesta mesura de capitalització d'impostos prevista en la Llei d'Hisendes Locals. La mesura té l'objectiu de rebaixar la pressió fiscal i, en conseqüència, contribuir a dinamitzar l'activitat econòmica. El pagament amb aquesta bonificació del 3% es faria el 31 de gener, 3 mesos abans del termini ordinari.

D'altra banda també hem proposat que els empresaris puguin fraccionar el pagament de la quota de llicència d'obertura de l'activitat. Aquesta segona mesura s'adreça directament als empresaris i emprenedors que vulguin obrir un nou negoci, que podran pagar de manera fraccionada la quota d'obertura de l'activitat sempre que sigui superior als 600 €. Ara el calendari obliga a abonar la quantitat total de la quota en el moment de la sol·licitud.

Vull destacar que els recursos aconseguits ajudaran a millorar la tresoreria municipal. Les dues mesures responen al compromís que des del primer dia té el Govern amb la reactivació de l'economia

local. Tot i ser conscients que no tenim la vareta màgica per a la reactivació econòmica, a nivell empresarial:

- estem evitant que empreses marxïn de la ciutat
- hem incrementat els ajuts per què se n'estableixen
- i hem facilitat la feina dels empresaris, com han estat les decisions en el tema de les terrasses

4. S'eliminarà el dèficit estructural mitjançant el rigor pressupostari

El Pressupost per al 2012 es planifica sense el recurs d'ingressos extraordinaris de difícil realització o que suposin posar en dificultats financeres societats del grup. Per tant, les despeses també han d'experimentar una adaptació als recursos disponibles.

LA NOVA INNOVA

També voldria aclarir dubtes sobre què estem fent i què farem amb l'estructura organitzativa de l'Ajuntament i les empreses municipals, particularment del hòlding INNOVA que les aglutina. Per guiar millor aquest procés de canvi de model ja hem encarregat una auditoria econòmica i de gestió. Estem complint amb el nostre compromís de reestructurar i aprimar INNOVA, aplicant els principis de funcionalitat, racionalitat, austeritat i transparència. Ho estem fent seguint els procediments administratius i legals preceptius i amb prudència. No podem córrer més.

Durant el primer semestre de l'any vinent es materialitzaran les fusions de societats (tot i que des del juliol ja es treballa de fet amb una estructura agrupa en tres grups) i la racionalització del conjunt de la nova INNOVA amb l'adequació de la despesa a la nova

realitat. De 17 empreses a 4. Convenientment dimensionades, les empreses municipals i el grup que les coordina continuaran sent una bona eina al servei de les necessitats de l'Ajuntament i de la ciutat.

Aquest procés obert de reformulació i aprimament d'INNOVA comporta diverses accions:

1. Una és la pròpia reestructuració i revisió de les funcions de les empreses, que planteja diversos escenaris:
 - a. Possible dissolució
 - b. Traspàs de funcions i patrimoni a l'Ajuntament
 - c. Externalització d'alguns serveis
 - d. Venda d'empreses i de terrenys

2. Conseqüentment, estalvi econòmic a través de dues vies:
 - a. Aprimament d'estructures i centralització de serveis
 - b. El Govern treballa en la definició d'un nou marc de retribucions

3. I simultàniament es potenciarà la transparència:
 - a. Un major control intern amb el nomenament d'auditors propis
 - b. Una única empresa farà l'auditoria del grup i de cadascuna de les societats.
 - c. Els Serveis d'Intervenció Municipal seran presents en el consell d'administració amb veu i sense vot

És una breu descripció d'un procés del que donarem tota la informació a mesura que avanci.

CONCLUSIONS

Voldria acabar fent un resum no tant de xifres com de la línia de treball que ha guiat les nostres propostes i accions, i que es podria resumir en:

- una situació difícil que es correspon amb un marc econòmic molt global;
- un ajuntament i unes empreses municipals molt endeutats, amb una herència econòmica molt negativa, castigats per una política expansiva en temps de crisi i utilitzant fins i tot la tresoreria per pagar inversions
- una ciutat sensible que demana esforços en la gestió, transparència i austeritat, però sobretot uns bons serveis;
- un camí de gestió que ha de tenir en compte la delicada situació econòmica de moltes famílies i, a l'hora, el creixement natural i comprensible de moltes necessitats ciutadanes;
- també cal tenir molt present que la nostra acció de govern ha de procurar fomentar l'activitat econòmica i la creació de llocs de treball, la sortida de la crisi.

Avui hem parlat sobretot de xifres, de la nostra situació econòmica global i del futur que dibuixa. Tindrem ocasió d'aprofundir en les línies mestres de l'acció del Govern que presideixo, però vull acabar parlant dels cinc pilars que són la guia del meu treball de cada dia i que fonamenten els meus compromisos i la meva feina com a alcalde:

- ⇒ Pragmatisme, que vol dir bona gestió, proximitat, anàlisi de la conjuntura amb mirada al llarg termini.
- ⇒ Contingut, que es fonamenta en el nostre programa de govern, que està disposat a incorporar totes les aportacions

positives de la resta de grups municipals, que té el compromís d'escoltar totes les persones i tots els sectors socials del municipi, que dibuixa un camí a llarg termini i que prioritza la informació i la bona comunicació com a eines de govern.

- ⇒ Ideals, que significa partir dels valors, d'una visió ètica de la societat, amb sentit crític i obert.
- ⇒ Compromís, que parteix de les demandes de la societat, dels requisits per afrontar la crisi i fomentar l'activitat econòmica, que es fonamenta en el diàleg i en el consens, que té vocació d'obtenir complicitats i suports.
- ⇒ Consciència crítica, que es concreta a no perdre mai el fil del futur, a no renunciar a l'autocrítica, a la rebel·lia, a la possibilitat de canviar petites i gran coses per avançar cap a un Reus millor, cap a un món millor.

No són temps fàcils, no ens esperen temps fàcils, però podem mirar el futur amb optimisme. Jo tinc una frase de capçalera que algú va dir: "ho varem fer perquè no sabíem que era impossible". El que és difícil es fa, el que és impossible s'intenta.

Moltes gràcies.